

KUNSTUFE

DANISH CRAFT AND DESIGN | DANSK KUNSTHÅNDVÆRK OG DESIGN
No. 10 | 2006

SÆT METODEN OG BUDSKABET FRI! INTERVIEW MED KERAMIKER VIBEKE RYTTER

AF CHARLOTTE JUL

HVORDAN DEFINERER DU UNIKA?

Unika er lidt som en masse, der vokser indefra, hvor den næres for senere at springe ud i form. Som en værdifuld fortælling, der har potentiale til at gribe folk i hjertet. Unika står i modsætning til det glatte, stilrene og æstetiske, der er blevet symbol på vores effektive og travle samfund, hvor folk glemmer at mærke sig selv. Unika kan tale til vores følelser, kontekst, opdragelse eller værdier. Unika bør være materialet, budskab og rum.

HVORDAN ARBEJDER DU MED UNIKA?

Jeg arbejder helt anderledes nu end for ti år siden, hvor jeg designede enkle stilrene og funktionelle brugsgenstande. Min lange uddannelsesrejse gennem 15 år - fra designskolen over arkitektskolen til billedhuggerens skole - har givet mig nye vinkler at anskue unika begrebet fra. Nu er jeg mere interesseret i at ramme folk. At åbne op og invitere publikum ind. I stedet for at lukke formen til med materiale og farve, prøver jeg at åbne op til rummet, inddrage publikum og skabe betydning i værkerne. På Charlottenborg stillede jeg mine unika objekter på en hyde ligesom i et almindeligt hjem. Radiatoren og lampen på hyden var med til at skabe genkendelige referencer og betone historien om de basale ting i hverdagen samtidig med at de anskueliggjorde processen med værkerne. Jeg arbejdede i et spartansk lofttrum med en lampe, et tæppe og en radiator.

Jeg arbejder i lag. Overordnet set drejer det sig om tre lag: Arkitekturen, konteksten og processen. Jeg prøver at etablere en funktion mellem rum og materialer og samtidig efterlade spor. Jeg bygger det op, lader noget blive - som fx et stykke ubrændt og porøst keramik et sted i værket - for at synliggøre konstruktionens opbygning i processen så det får et "trashed" udtryk. Jeg opbygger

og nedbryder og genbruger for at kunne gå alternative veje. Alle ting har jo en bagside. Det er bagsiden, der er interessant, fordi det er i det uperfekte at substansen findes. Jeg arbejder i feltet mellem objekt og rum i en opløselig tilstand - mellem flydende og fast. Intentionen er at få materialet og betydningen til at indgå i fortællingen, hvor formsproget er frit og opløst. At arbejde med unika er eksistentielt for mig - med sansningen og mangfoldigheden som styrende og motiverende faktorer.

HVOR SER DU UNIKA BEGREBET BEVEGE SIG HEN?

Unikaen står stille i Danmark og har gjort det i mange år. Vi er så begrænset i vores skolethed, at værkerne lukker sig om sig selv.

Kunsthåndværker unikaen udsprunget blandt Designskolernes afgangere handler kun om æstetik, form, funktion og farve. De unge arbejder stadig med clichéer og lukkede former uden at tage stilling til tingene. På designskolen bliver man opdraget til, at det ikke må rode nogen steder. Processen bliver glemt ligesom fortællingen, og det følelsesmæssige aspekt nedprioriteres til fordel for æstetik. Dybden og indholdet glimter ved sit fravær - og rummet er slet ikke med. Vi er ved at sakke bagud. Vi er nødt til at komme et skridt videre og inddrage fortællingen i materialet. Det er også langt mere givende at arbejde i proces, hvor man "lægger alt på gulvet" og glemmer sin skoling, ligesom kunstnerkeramikken altid har gjort. For meget kontrol gør, at det bliver for tænkt og sprogligt.

Man er nødt til at følge processens intuition, for at se hvad den kan, så den kan leve i sig selv. Rent metodisk tror jeg, vi skal tilbage til kunstnerkeramikken, hvor man ikke var bundet af teknik og

materialekendskab, men arbejdede med budskabet som ledetråd. Man lod sig ikke begrænse af sin viden. Lidt ligesom humlebien, der ikke ved, at den ikke kan flyve. Det handler om at turde give slip, så du kan arbejde frit, umiddelbart og skabende i læret, så værket får sit eget liv. Processen og budskabet sætter formsproget frit. Jeg tror det er det, vi skal finde tilbage til.

FREE YOUR MESSAGE. FREE YOUR METHOD! INTERVIEW WITH CERAMIC ARTIST VIBEKE RYTTER BY CHARLOTTE JUL

HOW DO YOU DEFINE UNIQUE CRAFT WORK?

Unique craft work is like a substance that is nourished and growing inside of you, only to suddenly blossom in its true form. It is like a valuable narrative that has the power to reach out and touch people's hearts. Unique craft work is the antithesis of the slick, stylish and the clean aestheticism, which has become a symbol of our efficient and busy society, where people sometimes don't have the time for their own feelings. Unique craft work can speak to our feelings, our context, our upbringing and values. Unique craft work should be material, message and space.

HOW DO YOU WORK WITH UNIQUE CRAFT WORK?

I work very differently now than I did ten years ago, when I was more inclined to design simple stylish and functional articles for everyday use. My long educational journey, which took 15 years - from design school through architectural school to sculptor school - has given me new perspectives on unique craft work. Now I am more interested in making people connect emotionally with my work. In opening up and inviting people in. So instead of closing the form down by means of materials and colour, I now try to open up to the architecture and let people become an active part in generating meaning in my

work. At Charlottenborg, I put my unique craft pieces on a shelf imitating an ordinary household setting. The radiator and the lamp on the shelf signified the recognisable and accentuated the simple objects in everyday life. They also subtly hinted at the context for the design process, because I actually created that work in a very austere loft with just a lamp, a blanket and a radiator for company.

I work in layers. Three layers to be precise: architecture, context, and process. I try to establish a function between the space and the materials and then make sure to leave certain traces. I build it up, but leave something - for instance a piece of unbaked and porous ceramic material somewhere in the work - so the process of construction becomes apparent and gives the work an overall thrashed look. I construct, demolish and reuse to find new alternatives with the piece. There are pluses and minuses to everything. I find the minuses more interesting, because it is in the imperfect that you will find substance. I work in the realm between object and space in a soluble state - between flux and fixed. My intention is to intermingle materials and meaning with the narrative, where the form language is free and dissolved. To work with unique craft work is essential to me - using the sensory and the multifarious as governing principles.

WHERE IS UNIQUE CRAFT WORK GOING?

In Denmark unique craft work is not moving a muscle. And that has been the case for many years. We are so confined by our education and schooling that the work closes in on itself. The unique craft work devised by graduates from the design schools is all about aesthetics, form, function and colour. The students only work with clichés and closed forms, and have no reflections or opinions. At the design school you are taught not to meddle with things. So the process is forgotten likewise the narrative, and aesthetics are prioritised at the expense of the emotional aspect. Depth and content scream silently in their non-existence - and the space never made it. We are falling behind, when we have to move on. We have to embrace the narrative into our materials. It is tremendously rewarding to be in a process of stepping naked into the light and forgetting all your schooling, like the ceramic artists have always done. Too much control makes it too verbal and too thought out. You have to follow the intuition in the process, to see what it does,

Vibeke Rytter (f.1967) har arbejdet med unika siden 1990 og har udstillet gennem alle årene - senest på Forårstudiet på Charlottenborg for fjerde gang med værket Keramisk Produktion. Hun har desuden netop modtaget et legat til at videreudvikle sine eksperimenterende teknikker med bl.a. glasfibers, paper clay, syninger og garn // Vibeke Rytter (b. 1967) has worked with and exhibited unique craft work almost every year since 1990. Lately at the Spring Exhibition at Charlottenborg for the fourth time with the work 'Ceramic Production'. Furthermore, she has just received a scholarship to develop her experimental techniques with fibre glass, paper clay, stitching and yarn.